

Bedömning av hantering av trikinsmitta i Sikava – anvisning

Bakgrund

Trikinundersökningar som utförs efter slakt kan minskas eller helt upphöra för svin som kommer från djurhållningsplatser som är officiellt erkända som kontrollerade uppfödningförhållanden. I EU:s trikinförordning (kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2015/1375) anges de krav som livsmedelsföretagaren ska uppfylla för att djurhållningsplatsen ska kunna erkännas som en djurhållningsplats med kontrollerade uppfödningförhållanden. Livsmedelsverket har i slutet av 2025 erkänt Sikavas djurhållningsplatser på nationell nivå som djurhållningsplatser som uppfyller kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden, dvs. som ett fack.

I Sikavas hälsovårdsbesök och hälsovårdsplan / smittskyddsöversikt har frågor inkluderats som gör det möjligt att följa upp hur kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden uppfylls på djurhållningsplatserna. Dessa punkter listas på sidan som öppnas [via länken](#). Smittskyddsöversikten är en ny lägesöversiktsblankett som motsvarar smittskyddsdelen i hälsovårdsplanen och kan därmed fyllas i även separat.

I Sikavas register har en ny facksida utvecklats med namnet "Riskhantering av trikinsmitta". Sidan finns i menyn på sidan "HV-besök och -planer". När ett hälsovårdsbesök eller en hälsovårdsplan/smittskyddsöversikt sparas, styrs användaren direkt till facksidan, där veterinären bedömer om kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden uppfylls. Om kraven inte uppfylls, bedömer veterinären om avvikelserna är lindriga eller allvariga. När bedömningen av trikinsmitta fungerar heltäckande i Sikava kan slakterierna vid behov minska trikinundersökningarna i samband med slakt.

Producenter vars slakterier tar i bruk facket anger i kedjeinformationsblanketten om kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden uppfylls. Detta är viktigt eftersom situationen kan ha förändrats efter veterinärens besök.

Kortfattat – vad förändras i Sikava

1. När veterinären har sparat ett hälsovårdsbesök eller en hälsovårdsplan styrs hen till sidan för bedömning av trikinsmitta. Om användaren inte vet hur bedömningen ska göras kan sidan lämnas. Bedömningen bör dock göras så snart som möjligt.
2. På sidan för bedömning av trikinsmitta har de punkter från hälsovårdsbesöket och hälsovårdsplanen som gäller kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden samlats för att underlätta bedömningen.
3. Två nya frågor har lagts till i smittskyddsdelen.
4. Bedömningsanvisningen för tabellen om skadedjursbekämpning i hälsovårdsplanen har kompletterats för att göra punkterna lättare att bedöma.
5. Vid hälsovårdsbesök är det i fortsättningen obligatoriskt att besvara två frågor som gäller kontrollerade uppfödningförhållanden; tidigare har det funnits möjlighet att lämna dem obesvarade.

Utbildningswebbinarier för veterinärer hålls 1.4 och för producenter 8.4. Tillfällena spelas in.

Mer detaljerade anvisningar

- Alla djurhållningsplatser i nationella nivå i Sikava där svinen inte vistas eller har vistats utomhus placeras i ett "fack". Fackstatusen syns i djurhållningsplatsens grunduppgifter under klassificeringen. Om trikinsmittan inte har bedömts efter besöket står det "I fack, ej bedömd". Om en avvikelse har bedömts anges detta samt datum för bedömningen.

Adress	Mallitie 1
Kommun	Helsingfors
Produktionsinriktning	Annan
Tillägsuppgifter (synliga endast för registeransvarig)	
Tatueringsnummer	0000
Klassifiering	Grundnivå
Riskhantering av trikinsmitta	In fack, inte bedömd
Specialtillstånd	Inga special situation

- **När veterinären gör det första hälsovårdsbesöket efter att anvisningen om bedömning av trikinsmitta har publicerats och utbildningen genomförts ska hen också fylla i smittskyddsöversikten**, om det inte är aktuellt att uppdatera hälsovårdsplanen.
  - Smittskyddsöversikten är en ny lägesöversikt och finns på sidan "HV-besök och -planer" under punkten "Lägesöversikter". På samma ställe där man tidigare har kunnat fylla i lägesöversikten "Lagstadgad genomgång av medicineringsbehovet". Smittskyddsöversikten är i praktiken hälsovårdsplanens smittskyddsdel, som därmed kan fyllas i separat.

Lägesöversikter

425099870 Mallitila/Mallikas Matti Matti Mallikas

Djurhållningsplats: Alla djurhållningsplatser

Lägg till lagstadgad genomgång av medicineringsbehovet

 Blankettbotten för lagstadgad genomgång av medicineringsbehovet

Lägg till ny sjukdomsskyddsgranskning

Sök:

Datum	Typ	Djurhållningsplats	Veterinär	
04.03.2026	Sjukdomsskyddsgranskning	F1512017481839 malli3	Vera Talvitie	
04.03.2026	Sjukdomsskyddsgranskning	F1548079899339 malli2	Vera Talvitie	
30.01.2023	Lagstadgad genomgång av medicineringsbehovet	F1512017481839 malli3	Vera Talvitie	

- På detta sätt kan skadedjursdelen och några nya frågor som har lagts till fyllas i enligt de preciserade anvisningarna, även om det ännu inte är dags att göra en hälsovårdsplan.
  - Den preciserade anvisningen för tabellen om skadedjursbekämpning i hälsovårdsplanen/smittskyddsöversikten finns i den uppdaterade anvisningen för hälsovårdsplanen.

När veterinären har registrerat både besöket och översikten i Sikava **bedömer hen om kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden uppfylls eller inte**. Som stöd för bedömningen visas tydligt på facksidan de punkter från hälsovårdsbesöket och översikten som inte uppfyller kraven.

Utifrån mina iakttagelser konstaterar jag att villkoren för kontrollerade uppfödningförhållanden:

Datum:

Kommentar:

Veterinärens namn:

- Om veterinären bedömer att kraven inte uppfylls **bedömer hen därefter om avvikelsen är lindrig eller allvarlig**. En allvarlig avvikelse är en sådan där risken för trikinsmitta tydligt har ökat och det bör övervägas om trikinundersökning ska utföras på svinen vid slakteriet. En lindrig avvikelse är en sådan där risken för trikinsmitta ännu inte tydligt har ökat, men något behöver åtgärdas.

Utifrån mina iakttagelser konstaterar jag att villkoren för kontrollerade uppfödningförhållanden:

Uppfylles

Uppfylles inte

Utifrån de uppgifter vi fått konstaterar jag att trikinsrisken på djurhållningsplatsen är:

Lindrig

Allvarlig

Info

Datum:

Kommentar:

Veterinärens namn:

Datum

Skriv kommentar

Spara

- Slakteriets representant beslutar tillsammans med Sikava om trikinundersökningar ska utföras vid allvarliga avvikelser och hur länge. Vid behov sätter Sikava en särskild status för djurhållningsplatsen "Trikiner ska undersökas".
- Veterinären antecknar tilläggsuppgifter i kommentarsfältet om hen har bedömt att kraven inte uppfylls.
- **Om det är svårt att avgöra om avvikelsen är lindrig eller allvarlig kan man lämna sidan för bedömning**, kontakta Sikava och fylla i bedömningen senare. Fackstatusen är "I fack, ej bedömd" tills bedömningen har gjorts. Sidan för bedömning finns under "HV-besök och -planer – Hantering av trikinsmitta".
  - **Bedömningen ska dock göras så snart som möjligt.** När slakteriet tar i bruk möjligheten att minska provtagningen av trikiner kan svinen inte flyttas om bedömningen inte har gjorts. I samband med införandet av systemet är det inte lika brådskande, men bedömningen bör ändå göras så snart som möjligt.
  - Vid behov samarbetar vi med ETT, slakteriet och Livsmedelsverket vid bedömning av avvikelens nivå.
- **Vid lindriga och allvarliga avvikelser gör veterinären tillsammans med producenten en åtgärdsplan för att korrigera bristen och avtalar vid behov om ett nytt besök.** Mindre korrigeringar kan även verifieras till exempel med bilder utan ett nytt besök. **När bristen har åtgärdats gör veterinären en ny bedömning.** Den nya bedömningen kan göras även om ett nytt besök inte har gjorts.
- Vid allvarliga avvikelser avtalar slakteriet och Sikava tillsammans hur länge trikinundersökningar ska utföras på djurhållningsplatsens svin, även efter att bristerna har åtgärdats och avvikelsen inte längre finns.
- En ny bedömning som görs samma dag av samma person ersätter den tidigare bedömningen. Därmed kan en eventuell felaktig bedömning korrigeras utan att den sparas i Sikava. Det är inte ändamålsenligt att göra två bedömningar samma dag som båda ska synas i Sikava.

Fackhistoriken visas i nedre delen av facksidan. I informationssymbolen visas kommentarer som hör till bedömningen.

Lågshistoria

Status	Startdatum	Slutdatum	Orsak(er) till avvikelse	Bedömare
In fack, inte bedömd	04.03.2026	-	1, 2	-

- Om samma lindriga avvikelse upprepas flera gånger i följd eller om det finns många lindriga avvikelser kan avvikelsen också bedömas som allvarlig.
- Vid behov kan Sikava göra en egen bedömning, och den ersätter veterinärens bedömning tills Sikava gör en ny bedömning av trikin smittan och upphäver sin egen bedömning. Sikava gör en egen bedömning till exempel om situationen förändras efter veterinärens besök och producenten meddelar detta till Sikava.
- **Alla slakterier tar ännu inte i bruk möjligheten att minska trikinundersökningar, men fackstatusen och uppfyllandet av kraven visas ändå i Sikava för alla gårdar.**
- Om svinen på djurhållningsplatsen vistas eller har vistats utomhus kan djurhållningsplatsen inte tillhöra facket.
- Efter att sidan för hantering av trikin smitta har publicerats gör veterinären en ny bedömning efter varje separat hälsovårdsbesök eller hälsovårdsplan. Smittskyddsöversikten behöver inte göras efter det första besöket, utan dessa uppgifter uppdateras i Sikava när veterinären nästa gång sparar hälsovårdsplanen.
- Om veterinären ändrar uppgifter i ett redan sparad besök eller en plan som gäller kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden ska bedömningen göras på nytt.
- **Efter en lägesöversikt behöver bedömningen av trikin smitta inte göras.**

Mer information

Nedan finns länkar till Livsmedelsverkets sidor där det finns mer information om kraven för kontrollerade uppfödningförhållanden samt en länk till mer detaljerade krav.

[Livsmedelsverkets webbplats om ämnet](#)

[Krav på kontrollerade uppfödningförhållanden för att minska trikinundersökningar av svin \(pdf, på finska\)](#)

Tilläggsinformation

Vera Talvitie, veterinär vid Sikava

tel: 050 478 3353

[vera.talvitie\(@\)ett.fi](mailto:vera.talvitie(@)ett.fi)